

การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร¹

พรรณวิภา แกนมัน²ศ.ระพีพรรณ คำหอม³Received 24th April, 2022Revised 25th April, 2022Accepted 28th April, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Method) ประชากรที่ศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารหรือกรรมการขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานครที่ได้รับการรับรองตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ จำนวน 211 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรด้วยการหาค่า T-test และ F-test/One – way ANOVA เมื่อพบความต่างจะหาความต่างรายคู่ด้วยวิธีทดสอบเชฟเฟ (Scheffe) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นมูลนิธิ มีการดำเนินงาน 11 – 20 ปี มีการจัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ 11 – 15 ปี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์มีการจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็ก (แรกเกิด-18 ปี) มากที่สุด และสาขาการจัดสวัสดิการสังคมในด้านการศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมเป็นการดำเนินงานในรูปแบบการส่งเสริมมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการใช้สิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปขององค์กรสาธารณประโยชน์ กับการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ (การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์) ปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ต่างกันมีการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ (การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์) มีปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และมีแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์

¹ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาโท เรื่อง การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร

² นักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่จำนวนปีที่ดำเนินงานที่ต่างกันมีการใช้สิทธิประโยชน์ และมีปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ จำนวนปีที่จัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ต่างกันมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่จำนวนปีที่จัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ต่างกันมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ มีการใช้สิทธิประโยชน์ มีปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และมีแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับองค์กรสาธารณประโยชน์โดยตรง กำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานร่วมกัน การปรับปรุง แก้ไขระเบียบสนับสนุนการดำเนินงานที่สามารถปฏิบัติตามได้จริง การใช้กลไกคณะกรรมการระดับต่างๆ ผลักดันนโยบายที่ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ได้มากขึ้น การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ การประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้ ตลอดจนการจัดทำคู่มือแนวทางการเข้าถึงสิทธิประโยชน์

คำสำคัญ : การส่งเสริม, การเข้าถึงสิทธิประโยชน์, องค์กรสาธารณประโยชน์, พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

Promotion of Access to Benefits under the Social Welfare Promotion Act, B.E. 2546 (2003)
(as amended by the Social Welfare Promotion Act, (No. 2),
B.E. 2550 (2007)) of Public Benefit Organization in Bangkok

Punwipa Kanmin

Professor Rapeepan Kumhom

Abstract

The purpose of this research is to study access to benefits, barriers to access, and approaches to promote access for public benefit organizations under Social Welfare Promotion Act, B.E. 2546 (2003). A Mixed Method was applied to conduct the research of which its 211 samples consisted of executives or directors of public benefit organizations that were certified under the aforementioned Act. The researcher utilized descriptive statistics to determine the frequency, percentage, mean and, standard deviation of the data while inferential statistics was also applied to analyze differences between variables through T-test and F-test/One-Way ANOVA. If the differences were detected, the researcher would apply Scheffe Test to evaluate the difference by the significance level of 0.05. The findings are as follows.

General information of the samples revealed that the majority of them are employees of foundations that have been operating for 11-20 years. The foundations have been registered as public benefit organizations for 11-15 years. It was also revealed that the public benefit organizations have provided social welfare mostly to children whose ages ranged from 0 to 18 years old. Such provision mostly involved educational social welfare which concerned educational promotion. The findings indicated that the samples were generally aware of the rights to the benefits at a high level. However, claiming the benefits was ranked on a middle level. The samples were found to be obstructed from claiming the benefits and opinionated towards approaches to promote the access to benefits, both at a high level. The comparison between general information of public benefit organizations, the access to benefits (awareness and claiming the benefits), the obstruction to the access, and the approaches to promote access to benefits suggested that there was no statistically significant difference between the samples from different types of public benefit organization on the three variables ($P \geq 0.05$). Nonetheless, there was a statistically significant difference between the operating year of the organizations on two variables which are claiming the benefits and the obstruction to the access to benefits ($P < 0.05$). Furthermore, there was no statistically significant difference between the number of years that the organization have been registered as a public benefit organization on the awareness of benefits ($P \geq 0.05$). However, it was found that there was a statistically significant difference between the operating year of the organizations on claiming the benefits and the obstruction to access the benefits ($P < 0.05$). Lastly, it was indicated that there was a statistically significant

difference between the number of years that the organization have been registered as a public benefit organization on the awareness of benefits, benefits claim, the obstruction to access the benefits, and approaches to promote the access to benefits ($P < 0.05$).

According to the research findings, the researcher recommended responsible agencies assign personnel to handle tasks directly related to public benefit organization, establish strategy, and plan, and improve regulations that involve practical operation. The researcher also suggested that commissions should be established to drive the policy which encourages public benefit organizations to gain access to the benefits. Meetings should be convened to exchange information and knowledge regarding the obstruction to access to benefits. Moreover, at this level, public relations and training activities should be arranged and a guideline to gain access to the benefits should be developed.

Keywords: Promotion, access to benefits, public benefit organizations, Social Welfare Promotion Act, B.E. 2546 (2003)

บทนำ

ในประเทศไทย คำว่า “องค์กรพัฒนาเอกชน” หรือ Non Government Organizations (NGOs) ได้มีการใช้คำแทนองค์กรประเภทดังกล่าวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น “องค์การสาธารณประโยชน์” “องค์กรเอกชน” หรือ “องค์กรเอกชนเพื่อการพัฒนา” ซึ่งองค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศไทยนั้นมีการดำเนินงานมาเป็นระยะเวลานาน และมีรูปแบบกิจกรรมค่อนข้างหลากหลาย สำหรับในด้านงบประมาณนั้น แหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร พบว่ามาจากหน่วยงานภาครัฐและแหล่งทุนจากต่างประเทศ สำหรับการดำเนินงานขององค์การสาธารณประโยชน์ในระยะหลังนั้นจะพบว่าการดำเนินงานเชิงความร่วมมือด้านเครือข่ายมากขึ้น แม้ว่าบางเครือข่ายจะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยตรง สำหรับความร่วมมือระหว่างองค์การสาธารณประโยชน์กับหน่วยงานภาครัฐนั้นพบว่ามีความร่วมมือมากขึ้นเช่นกัน ดังจะเห็นได้ว่าการสร้างกระบวนการและปรับกลไกให้เอื้อต่อการทำงานขององค์การสาธารณประโยชน์ รวมถึงการปรับรูปแบบของภาครัฐจากการกำกับควบคุมเป็นการสนับสนุนและการทำงานร่วมกัน (กาญจนา นิมสุนทร, 2556) ผลการสำรวจองค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2556) พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรภาคเอกชน โดยเฉพาะองค์กรที่ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์จะมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นสำหรับประเทศไทยนั้น การสนับสนุนงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐให้แก่องค์กรภาคเอกชนได้มีการดำเนินงานตั้งแต่อดีตที่ผ่านมา โดยหน่วยงานภาครัฐที่มีการกิจด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ในยุคนั้น คือ กรมประชาสงเคราะห์ ได้ออกระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการให้

เงินอุดหนุนแก่องค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้องค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสังคมสงเคราะห์

ในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ได้แก่ “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม ภายใต้กลไกดำเนินงานในระดับชาติ คือ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (ก.ส.ค.) ดังนั้นจึงได้ มีการกำหนดรูปแบบของกลไกภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยมูลนิธิ สมาคม และองค์กรภาคเอกชนที่มีการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ กำหนด สามารถจัดรับรองเป็น “องค์กรสาธารณประโยชน์” ได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวเป็น “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)” โดยเพิ่มเติมกลไกภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนงาน ซึ่งองค์กรภาคประชาชนที่มีการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัติฯ กำหนด สามารถจัดรับรองเป็น “องค์กรสวัสดิการชุมชน” ได้ ภายหลังการจดรับรองเป็น องค์กร ทั้ง 2 ประเภทแล้ว พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ ได้กำหนดสิทธิประโยชน์ที่องค์กรพึงได้รับ โดยในที่นี้ผู้

ศึกษาขออธิบายเฉพาะในส่วนสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์ตามที่ศึกษา จำแนกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานะตามกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกบริหารประเทศ ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ด้านการรับรองมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม ด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร ด้านอาสาสมัคร และค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษ

กรุงเทพมหานคร มีการจัดรับรององค์กรภาคเอกชนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปัจจุบัน โดยให้การรับรององค์กรสาธารณประโยชน์ รวมทั้งสิ้น 260 องค์กร จำแนกเป็น มูลนิธิ จำนวน 119 องค์กร สมาคม จำนวน 64 องค์กร และองค์กรภาคเอกชน จำนวน 77 องค์กร (สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร, 2559) ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า องค์กรภาคเอกชนที่จัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ยังมีจำนวนน้อย อันมีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น การรับรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ยังไม่มากเท่าที่ควร ขาดการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลการจัดรับรององค์กรสาธารณประโยชน์ให้องค์กรภาคเอกชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง สิทธิประโยชน์เมื่อได้รับการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ขาดความน่าสนใจ และมุมมองความเข้าใจที่มีต่อการจัดรับรองว่า จะต้องอยู่ในการกำกับดูแลและตรวจสอบจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น

จากการที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานในสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของประชาชน ซึ่งนอกเหนือจากภารกิจดังกล่าวแล้ว ยังได้ดำเนินงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ ตามหมวด 3 มาตรา 20 โดยภารกิจของหน่วยงานที่ช่วย

ส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์นั้น มี 3 ประการ ประการแรก คือ เป็นศูนย์ประสานงาน เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งาน หรือกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม ประการที่สอง คือ ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม และประการสุดท้าย คือ กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน ซึ่งผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี 2548 – 2559 พบว่า การจัดรับรองมูลนิธิ สมาคม และองค์กรภาคเอกชน เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ มีจำนวนลดลง โดยในปี 2557 มีองค์กรที่ได้รับการจัดรับรอง จำนวน 9 องค์กร ในปี 2558 มีองค์กรที่ได้รับการจัดรับรอง จำนวน 5 องค์กร และในปี 2559 องค์กรที่ได้รับการจัดรับรอง จำนวน 3 องค์กร แม้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชนในการจัดสวัสดิการสังคมจะมีอัตราเพิ่มจำนวนสูงขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรเข้าสู่ระบบของการจัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ยังไม่มากเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 3.36 เท่านั้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และการค้นหาแนวทางเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ว่าควรเป็นไปในแนวทางใดที่จะมีความเหมาะสม ตรงตามความต้องการ และช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

วิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Method) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารหรือกรรมการขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 คน (ประกอบด้วย มูลนิธิ จำนวน 119 คน สมาคม จำนวน 64 คน และองค์กรภาคเอกชน จำนวน 77 คน) โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) ผู้บริหารหรือกรรมการขององค์กรสาธารณประโยชน์ที่ร่วมอยู่ในกลไกดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการฯ หรือคณะอนุกรรมการฯ ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

โดยใช้ 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และกำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่า F -test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาวิเคราะห์โดยสรุปประเด็น เพื่อนำเสนอให้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำการศึกษา

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร หมายถึง การรับรู้และการใช้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานะตามกฎหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกบริหารประเทศ 4) ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม 5) ด้านการรับรองมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม 6) ด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร 7) ด้านอาสาสมัคร และ 8) ด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษ

ปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) ขององค์กร

สาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้องค์กรสาธารณประโยชน์ไม่รับรู้และไม่ใช้สิทธิประโยชน์ 4 ประการ ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ด้านสิทธิประโยชน์ 2) สิทธิประโยชน์ขาดความน่าสนใจ 3) ข้อจำกัดด้านระเบียบปฏิบัติของราชการ และ 4) กลไกดำเนินงานไม่มีการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน

แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) ขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร หมายถึง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานของกลไกในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กลไกสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร และกลไกคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดองค์กรสาธารณประโยชน์

องค์การสาธารณประโยชน์ หรือ องค์กรพัฒนาเอกชน (อพช.) หรือชื่อย่อในภาษาอังกฤษ (NGO: Non-Governmental Organization) หมายถึง องค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐ เป็นกลุ่มหรือสมาคมที่ไม่แสวงผลกำไรที่ดำเนินงานภายนอกโครงสร้างการเมืองแบบสถาบัน โดยมีบทบาทที่หลากหลาย ได้แก่ 1) บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส เช่น การสนับสนุนทุนการศึกษา การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ 2) บทบาทด้านการแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาอื่น โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา 3) บทบาทด้านการ

พัฒนา ได้แก่ การพัฒนากลุ่มเป้าหมายเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ รวมถึงการพัฒนาด้านจิตใจ สังคม ศิลธรรม วัฒนธรรม ประชาธิปไตย และเศรษฐกิจ 4) บทบาทด้านการส่งเสริม ได้แก่ ด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคม 5) บทบาทด้านการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ และพิทักษ์สิทธิทางสังคม และ 6) บทบาทในการกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐมีความตระหนักในปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นและร่วมมือแก้ไขปัญหา แต่สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญซึ่งเกิดขึ้นมาตลอดกับการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กร คือ ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินการและการไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จึงอาจต้องปรับบทบาทองค์กรให้เป็องค์กรที่สามารถหารายได้ด้วยตัวเอง ซึ่งภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ โดยใช้มาตรการด้านภาษี รวมทั้งควรมีหน่วยงานกำกับดูแล ติดตามประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้การดำเนินงานขององค์กรไม่แสวงหากำไรในด้านการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถพัฒนาให้องค์กรเป็นกลไกภาคส่วนที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ต่อไป

ความรู้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ เป็นกฎหมายแม่บทด้านสวัสดิการสังคมที่สำคัญ มีเจตนารมณ์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมจากทุกภาคส่วน มีการกำหนดมาตรฐานเพื่อกำกับกำกับการดำเนินงานขององค์กรสวัสดิการสังคม นักสังคมสงเคราะห์ และอาสาสมัคร

ให้เกิดกระบวนการทำงานด้านสวัสดิการสังคมที่เป็นระบบมากขึ้น นอกจากนั้น องค์การสาธารณประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชนตามกฎหมายยังสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณจัดทำโครงการเพื่อตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้งโครงการเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่ ทำให้เกิดการสร้างระบบบริการสังคมใหม่ด้วย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและเชื่อมโยงการทำงานในแต่ละระดับ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้มีคณะกรรมการทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ซึ่งมีกรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงาน โดยมีสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) กำหนด

แนวคิดการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)

เมื่อองค์กรภาคเอกชนได้เข้าสู่กระบวนการจัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 35 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ ได้กำหนดแนวทางสนับสนุนองค์กรสาธารณประโยชน์ในด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ ทั้งในเรื่องของการเข้าไปมีส่วนร่วมในกลไกดำเนินงาน การได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนตามระเบียบฯ การสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนา

บุคลากร และการสนับสนุนด้านอื่นๆ สรุปได้เป็นสิทธิประโยชน์ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานะตามกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมในกลไกบริหารประเทศ ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ด้านการรับรองมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม ด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษ

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้ศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้องค์กรสาธารณประโยชน์ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ยังไม่มากพอและขาดความต่อเนื่อง การขาดความน่าสนใจของสิทธิประโยชน์ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น และข้อจำกัดด้านระเบียบปฏิบัติของราชการ ทั้งในด้านการขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนฯ และการขอรับรองมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม ที่มีระเบียบ หลักเกณฑ์ซับซ้อนและมีเงื่อนไขในการปฏิบัติมาก ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากกลไกดำเนินงานทั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (ก.ส.ค.) หรือคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) ที่การขับเคลื่อนงานยังไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากเท่าที่ควร เป็นต้น สำหรับในส่วนของแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์นั้น กลไกดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จำเป็นต้องได้รับการทบทวนและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากกลไกดำเนินงานมีการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน เป็นระบบ และต่อเนื่องย่อมส่งผลให้องค์กรสาธารณประโยชน์สามารถ

เข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายและช่วยยกระดับองค์กรสาธารณประโยชน์ให้เป็นองค์กรที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษา

ผลการศึกษากำหนดเป็น 4 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1)** ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง **ส่วนที่ 2)** การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ (การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์) **ส่วนที่ 3)** ปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และ **ส่วนที่ 4)** แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ผลการศึกษาส่วนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารหรือกรรมการขององค์กรสาธารณประโยชน์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 องค์กร เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ จำนวน 211 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 81.15 โดยจำแนกประเภทองค์กรที่จัดรับรอง ได้แก่ ประเภทมูลนิธิ จำนวน 102 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 48.3 ประเภทสมาคม จำนวน 53 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 25.2 และประเภทองค์กรภาคเอกชน จำนวน 56 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 26.5 สำหรับระยะเวลาการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์ พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 71 องค์กร มีระยะเวลาดำเนินงาน 11 – 20 ปี โดยองค์กรสาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่ จำนวน 109 องค์กร จัดรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ 11 – 15 ปี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 107 องค์กร มีการจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่มเป้าหมายเด็ก (แรกเกิด-18 ปี) มากที่สุด นอกจากนี้ สาขาใน

การจัดสวัสดิการสังคม พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 131 องค์กร มีการจัดสวัสดิการในสาขาการศึกษามากที่สุด และองค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 183 องค์กร มีการจัดสวัสดิการในเชิงการส่งเสริมมากที่สุด สำหรับพื้นที่ปฏิบัติงาน

พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่ จำนวน 156 องค์กร มีพื้นที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาส่วนที่ 2) การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ (การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้สิทธิประโยชน์ด้านสถานะตามกฎหมายมากที่สุด รองลงมา มีการรับรู้สิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ด้านอาสาสมัครและด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษน้อยที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านสถานะตามกฎหมายมากที่สุด รองลงมา มีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมและใช้สิทธิประโยชน์ด้านอาสาสมัครน้อยที่สุด จะสังเกตได้ว่าแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ในระดับมาก แต่ในทางปฏิบัตินั้น กลุ่มตัวอย่างได้ใช้สิทธิประโยชน์ได้ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : สรุปภาพรวมการรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)

สิทธิประโยชน์ 8 ด้าน	การรับรู้สิทธิประโยชน์			การใช้สิทธิประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านสถานะตามกฎหมาย	0.97	0.151	มาก	1.76	0.728	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกดำเนินงาน	0.88	0.275	มาก	1.40	0.882	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกบริหารประเทศ	0.78	0.384	มาก	1.23	1.032	ปานกลาง
4. ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	0.89	0.275	มาก	1.41	0.935	ปานกลาง
5. ด้านการรับรองมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม	0.85	0.355	มาก	1.37	1.017	ปานกลาง
6. ด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร	0.83	0.271	มาก	1.37	0.735	ปานกลาง
7. ด้านอาสาสมัคร	0.70	0.459	มาก	0.95	0.950	น้อย
8. ด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษ	0.70	0.446	มาก	0.97	0.908	น้อย
รวม	0.84	0.237	มาก	1.35	0.712	ปานกลาง

ผลการศึกษาส่วนที่ 3) ปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคด้านข้อจำกัดด้านระเบียบปฏิบัติของราชการมากที่สุด ได้แก่ การพิจารณาอนุมัติโครงการใช้ระยะเวลานานทำให้เกิดปัญหาต่อการจัดทำโครงการขององค์กรสาธารณประโยชน์ และการเสนอโครงการเพื่อขอสนับสนุนกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม มีขั้นตอน ระเบียบและหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายที่ซับซ้อนและยากต่อการปฏิบัติ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : สรุปภาพรวมปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์

ปัญหาอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ข้อจำกัดด้านระเบียบปฏิบัติของราชการ	3.66	0.731	มาก
2. กลไกดำเนินงานไม่มีการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน	3.63	0.677	มาก
3. ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านสิทธิประโยชน์	3.49	0.846	มาก
4. สิทธิประโยชน์ขาดความน่าสนใจ	3.39	0.701	ปานกลาง
รวม	3.57	0.604	มาก

ผลการศึกษาส่วนที่ 4) แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) มากที่สุด และมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกลไกสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร น้อยที่สุด

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ขององค์กรสาธารณประโยชน์ ในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ (การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์) ได้แก่ การรับรู้และการใช้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 กำหนดเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานะตามกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในกลไกดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมในกลไกบริหารประเทศ ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ด้านการรับรองมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม ด้านความรู้และข้อมูลข่าวสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษ จำแนกการอธิบายผลเป็น การรับรู้สิทธิประโยชน์ การใช้สิทธิประโยชน์ และการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ดังนี้

1.1 องค์กรสาธารณประโยชน์มีการรับรู้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับความรู้และทักษะของผู้ปฏิบัติงานองค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนที่มีต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ของเบญจวรรณ เนียมพลับ. (2547). ที่ศึกษาประเด็นความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ พบว่า ผู้บริหารองค์กรสาธารณประโยชน์มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ และความรู้เกี่ยวกับองค์กรสาธารณประโยชน์ระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์มีการรับรู้สิทธิประโยชน์ด้านสถานะตามกฎหมายมากที่สุด รองลงมา คือ มีการรับรู้สิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และมีการรับรู้สิทธิประโยชน์ด้านอาสาสมัครและด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษน้อยที่สุดในสัดส่วนที่เท่ากัน

1.2 องค์กรสาธารณประโยชน์มีการใช้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์มีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านสถานะตามกฎหมายมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

1.76 รองลงมา คือ มีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.41 และมีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านอาสาสมัครน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการเข้าถึงเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550) จะเห็นว่า ด้านสถานะตามกฎหมาย คือ การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์ด้านสถานะขององค์กรภายหลังการจดทะเบียน พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์รับรู้ว่าจะสามารถขอสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนต่างๆ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.2 แต่มีการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอยู่เพียงระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61) และมีการรับรู้ว่าจะองค์กรสาธารณประโยชน์สามารถใช้คำว่า “องค์กรสาธารณประโยชน์” ต่อท้ายชื่อองค์กร เมื่อผ่านการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.2 แต่มีการใช้สิทธิประโยชน์จากการนำชื่อ “องค์กรสาธารณประโยชน์” ใช้ประกอบการดำเนินงานขององค์กรในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 เช่นเดียวกัน ในขณะที่ด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม คือ การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์ในการเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมระบบปกติ และกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมระบบกระจายสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์รับรู้เรื่องการเสนอโครงการเพื่อขอสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมในระบบปกติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.4 แต่มีการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอยู่เพียงระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.48 และมีการรับรู้การเสนอโครงการเพื่อขอสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

ในระบบกระจายกองทุนสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.3 แต่มีการใช้สิทธิประโยชน์ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33) เช่นเดียวกัน สำหรับด้านอาสาสมัคร คือ การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นอาสาสมัคร พบว่า องค์กรรับรู้ว่าการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (สำนักงาน ก.ส.ค.) จะประสานงานในการขอหนังสือรับรองการอยู่ต่อในราชอาณาจักรแก่อาสาสมัครต่างประเทศที่เข้ามาช่วยงานในองค์กร สาธารณประโยชน์ถึงร้อยละ 70.1 แต่มีการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอยู่เพียงระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 0.95 และในด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์อัตราพิเศษ คือ การรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับการชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขององค์กรในอัตราที่ต่ำกว่าปกติหรือไม่เสียค่าใช้จ่ายนั้น พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์รับรู้ว่าการสำนักงาน ก.ส.ค. จะมีการประสานงานกรมสรรพากรเพื่อนำรายชื่อองค์กรสาธารณประโยชน์ที่เป็นสถานพักฟื้น บำบัด และฟื้นฟูเด็ก คนชรา คนพิการที่ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี และประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์กรมสรรพากรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.0 และมีการใช้ประโยชน์ดังกล่าวในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 1.01 ในขณะที่องค์กรสาธารณประโยชน์รับรู้ว่าการคิดอัตราค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้าในอัตราคงที่ระดับต่ำสุดแก่องค์กรสาธารณประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 68.2 แต่มีการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอยู่เพียงระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 0.92 ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิประโยชน์ที่องค์กรสาธารณประโยชน์ใช้น้อยที่สุด สอดคล้องกับข้อคิดเห็นในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของปรเมธี วิมลศิริ. (2553). ที่กล่าวไว้ว่า ควรมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

สาธารณะประโยชน์โดยใช้มาตรการด้านภาษี ในลักษณะของการนำค่าใช้จ่ายในการบริจาคมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลให้มากขึ้นกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน หรือสามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ทั้งหมด รวมทั้งการพิจารณาเพิ่มองค์กรที่สามารถนำเงินบริจาคมาหักลดหย่อนภาษีด้วย

2. ปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้องค์กรสาธารณประโยชน์ไม่รับรู้และไม่ใช้สิทธิประโยชน์กำหนดเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 ข้อจำกัดด้านระเบียบปฏิบัติของราชการ พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์มีปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านระเบียบปฏิบัติของราชการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ได้แก่ การพิจารณาอนุมัติโครงการใช้ระยะเวลานานทำให้เกิดปัญหาต่อการจัดทำโครงการขององค์กร และการเสนอโครงการเพื่อขอสนับสนุนกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม มีขั้นตอน ระเบียบหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายที่ซับซ้อนและยากต่อการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร. (2555). ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกองทุนฯ ไว้ 5 ประการ คือ ด้านกลไกพิจารณาโครงการ ด้านความล่าช้าในการสนับสนุนงบประมาณ ด้านการเขียนโครงการ ด้านการกำหนดกรอบงบประมาณ และด้านความไม่เป็นเอกภาพของผู้พิจารณาอนุมัติโครงการ

2.2 กลไกดำเนินงานไม่มีการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน ได้แก่ กลไก 2 ระดับ กำหนดเป็น 1) กลไกหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฯ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร และ 2) กลไกขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติฯ ในระดับ

กรุงเทพมหานคร คือ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) โดยกลไกดำเนินงานทั้ง 2 ระดับ เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับองค์กรสาธารณประโยชน์ในระดับรองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63

2.3 ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านสิทธิประโยชน์ พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ประสบปัญหาช่องทางประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ผ่านสื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์/social media ยังมีน้อย มากที่สุดในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 สอดคล้องกับการวิเคราะห์ในประเด็นด้านสภาวะแวดล้อมของกองทุนฯ ของแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการภายใต้แผนยุทธศาสตร์กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2557 – 2559 ต่อเนื่องมาจนถึงแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการภายใต้แผนยุทธศาสตร์กองทุนส่งเสริม การจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2559 – 2561 ที่พบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ สาเหตุส่วนหนึ่งที่องค์กรสาธารณประโยชน์ไม่สามารถเข้าถึงกองทุนฯ เกิดจากการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ทำให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบความสำคัญของการดำเนินงานกองทุน

2.4 สิทธิประโยชน์ขาดความน่าสนใจ พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์พบปัญหาการขาดการติดต่อสอบถามข้อมูลด้านสิทธิประโยชน์จากสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มากที่สุดในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 รองลงมา คือ สิทธิประโยชน์ที่กฎหมายกำหนดไม่ตรงกับความต้องการขององค์กรสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และสิทธิประโยชน์ที่กำหนดไม่เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์น้อยที่สุดในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31) สอดคล้องกับปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ที่นิรันดร์ บัวศิริ (อ้างถึง ใน จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร น. 87) ให้

ความเห็นไว้ว่า การรับรู้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามระเบียบและกฎหมาย ไม่ได้เข้าถึงประชาชน ไม่มีการทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมแก่ผู้รับประโยชน์ และไม่ได้มาจากความต้องการที่แท้จริง

ในส่วนของการขอคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรสาธารณประโยชน์ ในประเด็นปัญหาอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิประโยชน์นั้น มีข้อคิดเห็นที่หลากหลาย อาทิ องค์กรสาธารณประโยชน์รับรู้ว่ามีสิทธิประโยชน์ในด้านต่างๆ แต่อาจไม่ทราบขั้นตอนหรือวิธีการในการใช้สิทธิตามที่กฎหมายกำหนดเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่ไม่มากพอและไม่ต่อเนื่อง หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้องค์กรเข้าถึงสิทธิประโยชน์เท่าที่ควร รวมถึงภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานในรูปแบบคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ น้อยเกินไป แม้ว่ากลไกขับเคลื่อนงานตามกฎหมายได้ถูกกำหนดให้มีขึ้นตั้งแต่ระดับนโยบาย คือ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (ก.ส.ค.) หรือคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) ประกอบกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็น การส่งเสริมให้องค์กรสาธารณประโยชน์ได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการตามองค์ประกอบ แต่การขับเคลื่อนงานและบทบาทของกลไกดังกล่าว ยังไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ ในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะประเด็นด้านเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนงานให้แก่องค์กรสาธารณประโยชน์ พบว่า บางหน่วยงานไม่ได้ระบุงานกิจให้เจ้าหน้าที่ดำเนินงานด้านกองทุนโดยตรง อาจเป็นผลมาจากโครงสร้างหน่วยงานที่มีภารกิจไม่สอดคล้องต่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและคล่องตัว

นอกจากนี้ ความน่าสนใจของสิทธิประโยชน์ย่อมเป็นปัจจัยจูงใจที่สำคัญเช่นกัน เพราะสิทธิประโยชน์ที่ตรงตามความต้องการขององค์กรย่อมเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น โดยผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า มีปัญหาอุปสรรคบางประการที่ทำให้องค์กรสาธารณประโยชน์ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ได้เท่าที่ควร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนางานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อช่วยให้องค์กรสาธารณประโยชน์เข้าถึงสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดได้มากขึ้น

3. แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ได้แก่ การพัฒนาการดำเนินงานของกลไก ในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กลไกคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) และกลไกสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์มีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า องค์กรมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) มากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกลไกสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร น้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณารายละเอียดแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์แต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

3.1 แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการกำหนดระเบียบ

ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในด้านข้อมูล ทรัพยากร และการปฏิบัติงาน ในการจัดสวัสดิการสังคมของกรุงเทพมหานครมากที่สุด ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมา คือ มีความคิดเห็นต่อการกำหนดระเบียบเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ขององค์กรสาธารณประโยชน์ให้มากขึ้น เช่น การจัดเก็บค่าบริการในการใช้สถานที่ของกรุงเทพมหานครอัตราพิเศษ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และมีความคิดเห็นต่อการเสนอแผนการจัดสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานครต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (ก.ส.ช.) น้อยที่สุด ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19

3.2 แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านกลไกสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อการเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านสวัสดิการสังคมให้มากขึ้น มากที่สุด ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 รองลงมา คือ มีความคิดเห็นต่อการจัดประชุม อบรม สัมมนาแก่บุคลากรในองค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านสวัสดิการสังคมอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และมีความคิดเห็นต่อการจัดทำแผนการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร (ก.ส.ก.) น้อยที่สุด ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99

ในส่วนของข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรสาธารณประโยชน์ ในประเด็นแนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์นั้น เห็นว่า กรุงเทพมหานครต้องพัฒนาแนวทางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือในส่วนของการจัดหลักสูตรอบรมนักบริหารของกรุงเทพมหานคร ควรมีการจัดสรรโควตาให้องค์กรสาธารณประโยชน์

ให้ได้เข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาองค์กร กรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้อง “เร่ง” สนับสนุนสิทธิประโยชน์ เพื่อให้องค์กร ภาคเอกชนเห็นว่า กฎหมายนี้มีคุณประโยชน์ การ มอบรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรเพื่อ สร้างขวัญกำลังใจ เช่น จัดงานประกาศเกียรติคุณ องค์กรสาธารณประโยชน์ เป็นต้น ในส่วนของการ ประชุมควรจัดให้มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงควรปรับ แก่โครงสร้างคณะกรรมการฯ หรือคณะอนุกรรมการ ฯ ที่มีองค์ประกอบของบุคลากรภาครัฐมากกว่าภาค ประชาชน ซึ่งบุคลากรบางส่วนรู้กฎหมายแต่ไม่ เข้าใจบริบทการทำงานภาคประชาสังคม จึงยึดติด ระเบียบ และไม่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม จึงควรมี การปรับทัศนคติและส่งเสริมให้เกิดการให้ ความสำคัญในประเด็นเหล่านี้ ควรมีการปรับแก้ไข ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนกองทุนส่งเสริม การจัดสวัสดิการสังคมให้องค์กรสามารถเข้าถึงแหล่ง งบประมาณได้มากขึ้น การจัดอบรมวิธีเขียน โครงการให้กับองค์กรที่ไม่สามารถเขียนโครงการได้ โดยให้มีรูปแบบที่หลากหลาย และมีการจัดระบบที่ เลี้ยงในการช่วยเหลือกันในพื้นที่ เป็นต้น สอดคล้อง กับข้อเสนอแนะในงานวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการ ส่งเสริมการระดมทุนในการจัดสวัสดิการสังคมของ องค์กรสาธารณประโยชน์ ของณัฐนรี สุพรรณพงศ์. (2550). ที่กล่าวว่า ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ เพิ่มเติมแก่บุคลากรในองค์กร เช่น ด้านการบริหาร จัดการงบประมาณที่ได้มาจากการระดมทุน จะต้อง ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการสังคม มี ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมถึงการฝึกอบรม การเขียนโครงการในการขอรับการสนับสนุนเงินจาก แหล่งทุนต่างๆ และการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้อง กับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเข้าถึง สิทธิประโยชน์ด้านกองทุนฯ ของจตุรงค์ บุญยรัตน สุนทร. (2555). ที่กล่าวว่า คณะกรรมการบริหาร กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ควรปรับปรุง

ระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยปรับลด ขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณของกองทุนฯ ให้น้อยลง จะทำให้การบริหารกองทุนฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้คณะกรรมการ บริหารกองทุนฯ ควรมีการปรับแก้ไขระเบียบที่ กำหนดให้โครงการที่ต้องการขอสนับสนุน งบประมาณกองทุนฯ จากส่วนกลาง ต้องผ่านความเห็นชอบและลงนามโดยประธานอนุกรรมการ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดก่อน ซึ่งเป็น อุปสรรคที่ทำให้โครงการที่ต้องการขอสนับสนุน งบประมาณจากกองทุนฯ ส่วนกลาง ไม่สามารถ เข้าถึงกองทุนฯ ได้ ซึ่งผู้ศึกษามีความคิดเห็นต่อ แนวทางส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ว่า กลไก ดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จำเป็นต้องได้รับการทบทวนและ พัฒนา หากกลไกดำเนินงานมีการขับเคลื่อนงานที่ ชัดเจน เป็นระบบ และต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้องค์กร สาธารณประโยชน์สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ตาม กฎหมายและช่วยยกระดับองค์กรสาธารณประโยชน์ ให้เป็นองค์กรที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการ

มอบหมายผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับองค์กรสาธารณ ประโยชน์โดยตรง มีการกำหนดภารกิจ การ ประสานงานองค์กรและการดูแลสวัสดิการสังคมให้ สำนักงานเขต เพื่อให้ข้อมูลและทำความเข้าใจกับ องค์กรสาธารณประโยชน์ที่มาใช้บริการ ตลอดจน กำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานร่วมกัน รวมทั้งมี การปรับปรุง แก้ไขระเบียบสนับสนุนการดำเนินงาน ที่สามารถปฏิบัติตามได้จริง และสอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้ใช้บริการ

1.2 ควรใช้กลไกคณะกรรมการต่างๆ ในการผลักดันนโยบายที่ส่งเสริมให้องค์กรสาธารณประโยชน์สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ได้มากขึ้น ทั้งในด้านการกำหนดนโยบายสัดส่วนของคณะกรรมการ การจัดทำวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย เพื่อแปลงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง และการจัดให้มีกลไกหลายระดับ ตลอดจนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการอย่างเป็นรูปธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

2.1 ควรมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ โดยแบ่งกลุ่มตามจำนวนปีที่ผ่านมา และจำนวนปี ที่จัดรับรองเป็นองค์กร

สาธารณประโยชน์ เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และแนะนำแนวทางแก้ไขร่วมกัน นอกจากนั้น ควรนำผลการหารือในประเด็นแนวทางการแก้ไขปัญหาเสนอเข้าสู่ระดับตัดสินใจเพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้วย

2.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้ ตลอดจนการจัดทำคู่มือแนวทางการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ เพื่อเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน และกระบวนการใช้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ควรมีการสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร ทรัพยากรที่จำเป็นแก่องค์กรสาธารณประโยชน์ให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2554). พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550). กรุงเทพฯ: หจก.เทพเพ็ญวานิชย์.
- กาญจนา นิมสนุทธ. (2556). องค์กรสาธารณะประโยชน์ มีบทบาทอย่างไรในการพัฒนาสุขภาพ ?. สืบค้น 28 เมษายน 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/513720>.
- จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร. (2555). กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (รายงานการวิจัย). ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- เบญจวรรณ เนียมพลับ. (2547). ความรู้และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานองค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2547. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรเมธี วิมลศิริ. (2553). เอกสารประกอบการสัมมนาผลการศึกษา “ปัญหาองค์กรไม่แสวงหากำไรของประเทศไทย”. สืบค้น 28 เมษายน 2559, จาก http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=npi_page.
- วิชุดา แก้วเชื้อ. (2546). การกระจายบริการสวัสดิการสังคมสู่ชุมชนโดยผ่านองค์การสวัสดิการสังคม ภาคเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ม.ป.ป. คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. การสำรวจองค์การเอกชนที่ไม่แสวงหา

กำไร พ.ศ. 2556. (2556). สืบค้น 31 มกราคม 2562, จาก

<http://service.nso.go.th/nso/web/survey/surbus4-6-4.html>.

สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. (2558). คู่มือปฏิบัติงานสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. สืบค้น

20 กรกฎาคม 2558, จาก http://portal.bangkok.go.th/public_files/news/cms_detail/0504954.pdf.

สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร (2559). รายชื่อมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรภาคเอกชนที่ผ่านการรับรอง
เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 องค์กร.